Europski parlament
2014-2019

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

2018/0318(NLE)

25.10.2018

***

NACRT PREPORUKE

o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o statusu između Europske unije i bivše jugoslavenske republike Makedonije u pogledu djelovanja koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji
(COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Bodil Valero

Oznake postupaka

*	Postupak savjetovanja
***	Postupak suglasnosti
***I	Redovni zakonodavni postupak (prvo čitanje)
***II	Redovni zakonodavni postupak (drugo čitanje)
***III	Redovni zakonodavni postupak (treće čitanje)

(Navedeni se postupak temelji na pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

SADRŽAJ

Stranica

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 5

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o statusu između Europske unije i bivše jugoslavenske republike Makedonije u pogledu djelovanja koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji (COM(2018)0611 – C8-0000/2018 – 2018/0318(NLE))

(Suglasnost)

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Prijedlog odluke Vijeća (COM(2018)0611),

– uzimajući u obzir [Nacrt sporazuma između Europske unije i bivše jugoslavenske republike Makedonije] (XXXXX/2018),

– uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 77. stavkom 2. točkama (b) i (d), člankom 79. stavkom 2. točkom (c) i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0000/2018),

– uzimajući u obzir članak 99. stavke 1. i 4. te članak 108. stavak 7. Poslovnika,

– uzimajući u obzir preporuku Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0000/2018),

1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;

2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i biše jugoslavenske republike Makedonije.

OBRAZLOŽENJE

a. Kontekst

Predložena odluka Vijeća usmjerena je na odobravanje Sporazuma o statusu između Europske unije i bivše jugoslavenske republike Makedonije u pogledu djelovanja koja provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji kako je predviđeno Uredbom (EU) 2016/1624 o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

Navedenom Uredbom predviđene su različite mogućnosti suradnje Agencije s trećim zemljama. Konceptom sporazuma o statusu nastoji se osigurati pravno obvezujući okvir za djelovanja Agencije u okviru kojih bi se članovi tima s izvršnim ovlastima rasporedili na državnom području treće zemlje. Člankom 54. stavkom 4. Uredbe (EU) 2016/1624 izričito se određuje da u slučajevima kada je predviđeno raspoređivanje timova europske granične i obalne straže u trećoj zemlji u djelovanjima u kojima će članovi tima imati izvršne ovlasti, ili kada se to zahtijeva za druga djelovanja u trećim zemljama, Unija sklapa sporazum o statusu s dotičnom trećom zemljom.

Svrha je sporazuma o statusu obuhvatiti sve aspekte koji su potrebni za provedbu djelovanja Agencije u trećim zemljama. Osim toga, određuje se opseg operacije, građanska i kaznena odgovornost te zadaće i ovlasti raspoređenih članova timova. Sporazumima o statusu također bi se trebalo jamčiti puno poštovanje temeljnih prava i uspostavu posebnih mehanizama za podnošenje pritužbi koji će se koristiti u slučaju povreda temeljnih prava tijekom tih operacija.

Sporazum o statusu s bivšom jugoslavenskom republikom Makedonijom drugi je sporazum koji je sklopljen s trećom zemljom u nizu pregovora o sporazumima o statusu sa zemljama zapadnog Balkana.

b. Stajalište izvjestiteljice

Izvjestiteljica smatra da je sklapanje formalnih, pravno obvezujućih sporazuma u okviru suradnje s trećim zemljama, za razliku od sklapanja neformalnih radnih dogovora, od ključne važnosti kako bi se osigurala transparentnost, javna kontrola i demokratski nadzor nad takvom suradnjom. Međutim, sve sporazume sklopljene između Europske unije i trećih zemalja o djelovanjima koje provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu trebalo bi pomno razmotriti; oni bi trebali imati dodanu vrijednost te biti strogo nužni i proporcionalni u smislu svrhe i sadržaja.

Stoga je sklapanje sporazuma o statusu od ključne važnosti ne samo kako bi se osigurala transparentnost i odgovornost u operativnoj suradnji Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu s trećim zemljama, već i kako bi se osigurao jasan okvir za suradnju s trećim zemljama u pogledu upravljanja vanjskim granicama EU-a. Sporazumom o statusu također bi trebalo osigurati zaštitu temeljnih prava i naglasiti obvezu članova tima da u potpunosti poštuju temeljna prava i slobode, konkretno u pogledu pristupa postupcima azila, ljudskog dostojanstva i zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, prava na slobodu, načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i zabrane kolektivnog protjerivanja, prava djeteta te prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života u okviru područja primjene sporazuma. Nadalje, njime bi trebalo sustavno uspostaviti obvezu uvođenja i provedbe

učinkovitih mehanizama za podnošenje pritužbi u vezi s temeljnim pravima u skladu s člankom 72. Uredbe (EU) 2016/1624, kojima bi se osigurala mogućnost pravne zaštite u slučaju povrede temeljnih prava pri provedbi djelovanja u okviru te suradnje.

Kako bi se omogućila funkcionalna i stabilna operacionalizacija Agencije u budućnosti u vezi sa suradnjom s trećim zemljama, i u budućim sporazumima treba u cijelosti u obzir uzeti potpuno poštovanje temeljnih prava, zaštite podataka i privatnosti. Uvijek je potrebno uključiti zadovoljavajući pravni status članova tima s jasnim pravilima o kaznenoj, građanskopravnoj i upravnoj odgovornosti kako bi se osigurala odgovarajuća odgovornost. Kada je riječ o budućim pregovorima za uspostavu sporazuma o statusu, izvjestiteljica poziva Komisiju da prije sudjelovanja u pregovorima uvijek provede procjenu ljudskih prava/temeljnih prava dotične treće zemlje te da Europski parlament odmah obavijesti o rezultatima te procjene.

U pogledu razvoja Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži u području suradnje s trećim zemljama, izvjestiteljica naglašava da je važno izbjeći proširenje suradnje s trećim zemljama na one zemlje koje ne dijele vanjsku kopnenu granicu s državom članicom, u skladu s mandatom Agencije za potporu državama članicama u upravljanju vanjskim granicama EU-a.

S obzirom na sklapanje predstojećih sporazuma o statusu s trećim zemljama, izvjestiteljica poziva Komisiju da bez odgode stavi na raspolaganje i objavi sve dokumente koji su Parlamentu potrebni za obavljanje njegova institucijskog rada i pokretanje odgovarajućih postupaka suglasnosti u skladu s člankom 99. stavcima 1. i 4. te člankom 108. stavkom 7. Poslovnika, uključujući nacrte verzija Sporazuma o statusu prije njegova sklapanja. Time bi se osigurala transparentnost i odgovarajuća javna kontrola te demokratski nadzor nad takvim sporazumima.

Kao zaključak, izvjestiteljica smatra da je predloženi Sporazum o statusu u skladu s predloškom sporazuma o statusu kako je predviđeno u Komunikaciji Komisije o sadržaju i odredbama koje bi trebalo uključiti u konačni sporazum.

S obzirom na to da taj Sporazum ulazi u fazu provedbe, Parlament traži da ga Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu odmah obavijesti o aktivnostima koje se provode u okviru provedbe Sporazuma o statusu te podsjeća Agenciju na njezinu obvezu da u svoja godišnja izvješća u skladu s člankom 54. stavkom 11. Uredbe (EU) 2016/1624 uvrštava ocjenu o suradnji s trećim zemljama.

S obzirom na navedeno, izvjestiteljica preporučuje da Parlament prihvati nacrt teksta odluke Vijeća.